

Posudek diplomové práce Kristýny Roubalové
Mytické myšlení Manuela Scorzy

Kristýna Roubalová předložila soustředěnou studii o peruánském románu *Vzpouř v Ranacasu* (1970), jednom z vrcholných děl hispanoamerické literatury. Kvalita této diplomové práce vychází ze schopnosti položit si určitý problém a plně na něj zaměřit zkoumání textu a potřebných kontextů. Toto centrální hledisko nalezla autorka v otázce „mytického myšlení“.

Výklad se promyšleně vyrovnává s teoretickými názory na mýtus v literatuře, z nichž vytěží rozlišení jeho různých rovin a zaměří se pak na schopnost románového žánru nejen odkazovat na tradiční mýty, ale vytvářet svůj vlastní mýtus. V románu *Vzpouř v Ranacasu* pak konkrétně sleduje Scorzovo originální vytváření literárního mýtu v jasně rozvrženém výkladu: u postav, v kompozici a v časovém uspořádání. Konkrétní interpretace je dokládána výstižnými citáty. Pozoruhodné jsou například postřehy o narůstání personifikované Ohrady jako mytické obludy, o kompozičním významu první „povídkové“ kapitoly, o paralele ročních období a bezvýhodnosti opakovaných vzpour Indiánů proti statkářům a nadnárodním společnostem napříč dějinami apod. Jedinou drobnou připomínku bych měla k tomu, že zmínka o ironii a humoru Scorzova stylu jako součásti mluvy a charakteru Indiánů (s. 18) mohla být později konkrétně doložena.

Autorka má smysl pro mnohoznačnost románu, v němž sleduje různé roviny mýtu, od způsobu vidění světa vlastní indiánskému životu zapuštěnému do přírody, po aluze na domorodé mýty (Inkarrí) i biblické motivy. Narativní forma mytického myšlení je v románu zároveň propojena se sociálním indiánským problémem a historickými událostmi v Peru v šedesátých letech. Napětí mytické a sociální dimenze, zpočátku spíše podvojně, s někdy nejistým pojmem realita ze sekundární literatury (mýtus a realita, namísto mýtus a historie či sociální rovina), se v pozdějších formulacích výborně propojí.

Kristýna Roubalová přesvědčivě předkládá literárněhistorický význam Scorzova románu, jeho odlišnost jak od kulturní koncepce Cira Alegria, tak od staršího schématu indigenistického románu. Svým tématem ovšem přesahuje k hermeneutickému porozumění pro tento román jako umělecké dílo mýtotvorného básníka, jak je shrnuje v dobře napsaném Závěru. Včleňuje ho do širší peruánské reflexe, směřující i do politické praxe: mýtus se tak pojí s nadějí v budoucnost (koncepce „andské utopie“, spojitost s myšlením Mariáteguiho, která by se dala dále rozvinout).

Diplomová práce je podložena širokou odbornou literaturou, zahrnující řadu studií jak teoretických, tak věnovaných specifičnosti hispanoamerické literatury, „transkulturai“ a domorodému způsobu myšlení. Dobře vybrané studie přímo o Scorzově románu jsou v práci profesionálně využity, cenné je konfrontování více pohledů. Důkladná příprava umožnila autorce celkový nadhled. Práce je psaná vyzrálým odborným jazykem a je pěkně formulovaná, četla jsem ji s potěšením.

Práce Kristýny Roubalové zcela splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

prof. Anna Housková
oponentka

3. 6. 2022

